

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ

Πήγαινε τὸ κόμμα μὴ χαρὰ

Κι' ἔλεγα πῶς θὰ ἔγω κερδισμένος,
Μὰ πετιέται ξάφνω, συμφορά.

Μὲς' στὴ μέση ὁ Ράλλης θυμωμένος,
Μ' ἀγριεμένο ὕμνι μὲ θωρεῖ...
—Συμφορὰ ποῦ σ' ἔνυρε, Θοδωρῇ!

**

«Τ' εἶν' αὐτά; μοῦ λέει τ' εἶν' αὐτά;
«Τὸν Κατσίνα βγάλ' τον ἀπ' τὴ μέση!
«Τέτοια δὲν μ' ἀρέσουν χωρατὰ
«Κι' ὁ Τρικούπης ἔτσι δὲν θὰ πέρη!...
Νᾶν' κι' αὐτὸς μαζὶ μου δὲν ἔμπορεῖ;
—Συμφορὰ ποῦ σ' ἔνυρε, Θοδωρῇ!

**

Μοναχὸ μ' ἀφήνουν στὴν γωνιά
Κι' ὅλοι σὰν ἐχθροὶ μὲ πολεμοῦνε
Ὡμέ, ἀπὸ ζήλεια κι' ἀπονία
Ἀρχηγὸ δὲν θέλουν νὰ μὲ ποῦνε,
Καὶ μοῦ κάνουν ὅλοι τὸν βαρὺ!...
—Συμφορὰ ποῦ σ' ἔνυρε, Θοδωρῇ!

**

Κι' ἔτσι σὰν γενοῦν κι' ἡ ἐκλόγαῖς
Θ' ἀπομείνω πάλι μὲ τὸν πόνο,
Θοδωρῆς σὰν πρῶτα καὶ Γεγὲς
Καὶ παλῆα παπούτσια θὰ μπαλόνω,
Ἄχ! γι' αὐτὸ ὁ Ράλλης θὰ χαρῇ!...
—Συμφορὰ ποῦ σ' ἔνυρε, Θοδωρῇ!

Δὲν μὲν χῶτο

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΑΡΚΟΡΑ

ΠΟΙΗΤΙΚΑ ἜΡΓΑ

Ἀγνοῶ πόσοι ἀνέγνωσαν καὶ πόσοι προτίθενται νὰ ἀναγνώσουν τὸν ἐκδοθέντα παχὺν τόμον τῶν «Ποιητικῶν Ἔργων» τοῦ Γερασίμου Μαρκορά, οὔτε μοῦ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸν νοῦν νὰ μετρήσω τὴν ἀξίαν ἐνὸς ποιητοῦ πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ. Τοῦτον ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν δὲν χειροτονοῦν τὰ πλήθη τὸν ἀντιπάλον, ἐκ τῆς δημοτικότητος ἐνὸς ποιητοῦ, ἐκ τῆς ἐντυπώσεως τὴν ὁποίαν προξενεῖ τὸ ἔσμά του, ἐκ τῆς περὶ αὐτοῦ ἐν γένει κρίσεως καὶ ἀντιλήψεως δύνασθε ἀσφαλέστερον νὰ συμπεράνετε περὶ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ ὅποῖον οὗτος ἀπευθύνεται. Καὶ ἔτι πλέον: ὅσον περισσότερον τὸ ποίημα διακρίνει ἡ «ἐξοχὴ καὶ ἀκρότης τῶν λόγων» ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ὁ παλαιὸς Λογγίνος θεωρεῖ ὡς τὸ ἀπαρχίτητον συστατικόν

τοῦ ὕψους, τοσούτῳ μᾶλλον ἀραιοτέρος καθίσταται ὁ κύκλος τῶν ἐκτιμητῶν αὐτοῦ. Συγκαλέσατε, ἂν ἄγαπᾶτε εἰς πανηγυρικὴν ἐσπερίδα ὅχι ἀνθρώπους τοῦ ὄχλου, ἀλλὰ τὸ ἄνθος τῆς κοινωνίας, καὶ ἀναγνώσατε ἐνώπιόν του μεταφρασμένον εἰς ἀφόγους στίχους τὸν «Κορυδαλόν» τοῦ Σέλλεϋ, ἀλλὰ φροντίζοντες ἐπιμελῶς νὰ ἀπακρύψετε τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, καὶ παρουσιάζοντες αὐτὸ ὡς ἔργον νεοελληνικὸν πρωτότυπον καὶ ὑστερον βγάλτε ἀπὸ τὴν τσέπην σας καὶ διαβάσατε εἰς τοὺς ἀκροατάς σας ὅχι πατριωτικόν τι καὶ ἐθνικοῦ ἢ τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος στιχοῦργημα, —ὅτε θὰ ἦτο εὐεξήγητος ἡ προτίμησις αὐτοῦ ἐκ μέρους ἑλληνικοῦ κοινοῦ, —ἀλλὰ κανὲν ποίημα γεμῆτον ἀπὸ αἰσθηματολογίαν μαθητριῶν τοῦ Παρθεναγωγείου ἢ ἀπὸ μυρολόγια γραιδίῶν ἢ ἀπὸ εὐφωίας καὶ σκώμματα τῶν ὑπαιθρίων ἀστειολόγων, καὶ θὰ ἰδῆτε τὸν θρίκμυδον τὸν ὁποῖον θέλει καταγάγει ὁ ποιητὴς τῶν τριόδων πρὸ τοῦ πτωχοῦ Σέλλεϋ.

Διὰ τοῦτο δὲν ἐξετάζω πόσοι ἀνέγνωσαν ἢ πόσοι ἐξετίμησαν τὰ «Ποιητικὰ Ἔργα» τοῦ Μαρκορά. Ὁ ἄγγλος ποιητὴς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι ποιήματι αὐτοῦ τὴν πτῆσιν καὶ τὸ ἔσμα τοῦ κορυδαλοῦ πρὸς τοῦ ποιητοῦ τὴν πτῆσιν καὶ τὸ ἔσμα παραβάλλει. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς φαντασίας τοῦ ἑλλήνος ψαλτοῦ τοιοῦτος παρίσταται ὁ ποιητὴς, «ἀθάνατος κορυδαλός», καὶ δὲν εἶνε ἄκαιρον νὰ ἀποσπάσω ἐνταῦθα στροφάς τινάς ἐκ τῆς Ἀμοῦσας, τὰς ὡραιότερας, ἐνθα ὁ ποιητὴς ἀπευθυνόμενος πρὸς σοφόν, ἀδιαφοροῦντα πρὸς τῆς «ἀρμονίας τὴν γλῶσσαν», σεμνῶς, ἀλλὰ στερεῶς ἀνακράζει:

Στοῦ ποιητῆ τὰ πλάσματα μὴ οἴχνης βλέμμα κρῖν
Φίλο τὸν ἔχεις καὶ ἀδελφόν
Ναί' τῆς ἡμέρας τὸ Θεὸ
Λατρεύετε κ' οἱ δύο.

Ψηλά, προτοῦ 'ς τὰ πνεύματα σοφίας αὐγὴ προβάλλῃ,
'Σ τὸν ἥλιο ἀντίκρου ἐπῆγε αὐτός,
—Ἀθάνατος κορυδαλός,—
Βρύση ἀρμονίας νὰ βγάλῃ.

Σκόρπιο κοπάδι ἀνθρώπινον κατὰ τὸν ἥχο ἐπήδα,
Κ' ἐνῶ τὸν ἔπινε ὡς θροσὶν
'Σ τ' ἄφωτα κ' ἔσχα λογικὰ
Χρυσὴ θωροῦσε ἀχτίδα...

Τοῦ κάκου τὰ στολίδια τῆς ἡ γῆ δὲν ἔχει δώσει
Μὴ τὰ πατήσης, καὶ θὰ ἰδῆς
Μὲ πόσα πόδα ὁ ποιητὴς
Κρεββάτι θὰ σοῦ στρώσῃ.

Μονος αὐτὸς ἀνοίγοντας τὰ πυρωμένα χεῖλη,
Ἐμπνέει, τοὺς ἥχους κ' ἔμπορεῖ
Σὰ μακροσμένην ἐποχὴ
Φῆμη θνητοῦ νὰ στείλῃ.

Χίλια σοφὰ συστήματα παλεύουν μ' ἄλλα τόσα,
Καὶ ἀπὸ τοῦ κάμπου τὴν βοή
Μᾶς πάει 'ς ἀτάραχη κορυφὴ
Τῆς ἀρμονίας ἡ γλῶσσα.

Ἡ εὐρεῖα καὶ ὑψηλὴ αὕτη ἀντίληψις τῆς ποιήσεως διήκει δι' ὅλων τῶν σελίδων τῶν «Ποιητικῶν ἔργων», ἀπὸ

τοῦ θαυμασίου "Ορχου", τοῦ περικλείοντος ἐντὶς τῶν πολυ-
μόρφων, καὶ ἀπαλῶν καὶ ἀδρῶν καὶ πάντοτε ἁρμονικῶν,
καὶ οὐδέποτε χαλαρῶν καὶ κακοζήλων, στίχων τοῦ πάσης
τὰς πηγὰς τῆς ὑψιγορίας, μέχρι τοῦ τελευταίου ἐν τῷ τόμῳ
ποιήματος, τῆς «Ἀπλῆς καὶ καθαρευούσης», ὅπου ὁ ποιη-
τῆς μὲ πολλὴν γνῶσιν καὶ εἰρωνίαν καὶ χάριν ὑπεραπολο-
γεῖται τῆς γνώσεως τοῦ λαοῦ, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται
εἰς τοὺς στίχους του. Ἐνίοτε τινῶν ἐξ αὐτῶν τὴν προσοδίαν
ἴσως εὑρετε οἰκειοτέραν μᾶλλον εἰς ἰταλικά ἢ νεοελληνικά
ᾧτα (ὅπερ δὲν ἀποδεικνύει τε περὶ τῆς ὑπεροχῆς τούτων
ἀπὸ ἐκείνων, μᾶλλον ἐξησκημένων πρὸς τῆς ἁρμονίας τὴν
ἀντίληψιν), καὶ λέξεις τινὰς αὐτῶν ἴσως εὑρετε κακοστό-
μους διὰ τὸ ἀσύνηθες αὐτῶν, ἀλλ' ὅχι καὶ κακῶς τεθειμέναις·
ὅμως ἀμφιβάλλω ἂν θὰ συναντήσετε ἐν τῷ τριζκοσιουσελίδῳ
τόμῳ τῶν «Ποιητικῶν ἔργων» στίχους περιττοὺς, ὡς τοῦτο
συμβαίνει εἰς ἄλλους ποιητὰς καὶ ἐκ τῶν δοκιμωτέρων,
οὐδέποτε δὲ θέλετε ἀπαντήσῃ στίχους πεζοῦς. Καὶ τοῦτο
ἀποτελεῖ τὴν οὐσιώδη ἀρετὴν τῆς ὑψηλῆς ταύτης ποιήσεως,
ἡ εὐγένεια καὶ τὸ κάλλος τῆς ἐκφράσεως, διὰ τῆς ὁποίας
οὐ μόνον ἐκλεκτὰ καὶ μεγάλα νοήματα, ἐξ ὧν βρίθουσιν οἱ
στίχοι τοῦ Μαρκοῦ, ἀλλὰ καὶ κοινὰ ἰδέαι καὶ ἀπλὰ αἰ-
σθήματα, στίλβουσι καὶ ἀκτινοβολοῦσιν ὡς χρυσοὶ καὶ ὡς
ἀδάμας. Ἡ ποίησις αὕτη θερμαίνει καὶ λάμπει, εἰς τοὺς
τρεῖς δὲ κατωτέρω στίχους τοὺς ὁποίους ὁ Περίανδρος ἀπευ-
θύνει πρὸς τὸν Ἀρίονα ἐν τῷ ὁμωνύμῳ ποιήματι, νομίζω
ὅτι περιέχεται καὶ ἡ ποιητικὴ τοῦ Κερκυραίου ἀοιδοῦ :

Γιατί, ἂν ἀστράφη ὁ στοχασμὸς ὁλόγοργα 'ς τὸ νοῦ σου
Καὶ σοῦ φλογίζει τὴν καρδίαν, μὲ τέχνη ἀργή, τὸ ξέρω,
Τῇ λάμπει καὶ τῇ φλόγα τῆς ξεφανερώνεις ὅλη.

Καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τούτους στίχους μὴ δὲν περικλείεται
καὶ ἡ ποιητικὴ ὁλόκληρος; Ὁ ἀληθὴς ποιητὴς ραγδαίως
δέχεται τὴν ἐμπνευσιν, ἀλλὰ βραδέως μόνον ἐργαζόμενος
διαμορφώνει ταύτην εἰς καλλιτέχνημα.

Εἰς τὸ ἄσμα τῶν ποιητῶν, ὡς εἰς τὸ ἄσμα τῶν κορυθα-
λῶν, ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, δὲν προσέχουν τὰ πλήθη. Ὁ
Μαρκοῦς ψάλλει αἰσθήματα καὶ πόθους ἐθνικωτάτου, γε-
νικωτάτου ἐνδιαφέροντος, ἀλλ' ἡ ἀριστοκρατικὴ μορφή διὰ
τῆς ὁποίας περιβάλλει τὸ ἄσμα του τὸ καθιστᾷ ἀδιάφορον
εἰς τοὺς πολλούς. Μακάριοι οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι, οἵτινες κύ-
πτοντες πρὸ τῶν στίχων του, θὰ τοὺς ἐννοήσουν καὶ θὰ συγ-
κινήθουν, μακάριοι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῆς ποιή-
σεως.

Π.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Πιθανὸν δι' ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον νὰ ἦλθε τὸ φθινόπω-
ρον, ἀλλὰ διὰ τὸν κ. Ταβουλάρην θ' ἀργήσῃ πολὺ ἀκόμη.
Ὁ φιλότιμος θιασάρχης ἀπεφάσισε νὰ δίδῃ παραστάσεις καθ'
ὅλον τὸν χειμῶνα ἐν τῷ «Θεάτρῳ τῆς Ὀμονοίας», τὸ ὁποῖον
θὰ διασκευάσῃ καταλλήλως διὰ προσθήκης ἀρκετοῦ ἀριθμοῦ
θερμαστῶν, ἐν τε τῇ σκηνῇ καὶ τῇ πλατείᾳ.

...

Ἄν ἰδοκίμαζον νὰ περιγράψω θεατρικὴν παράστασιν τοῦ
ἀνωτέρου θεάτρου, θὰ ἔγραφον :

«... Τὸ ψῆχος ἦτο δριμύ καὶ διαπεραστικόν· καιρὸς κα-
ταλλήλोटτος διὰ τὸν «Μιχαὴλ Στρογγύφ»· αἱ λέξεις ἐξ-
ερχόμεναι ἐκ τοῦ στόματος τῶν ἡθοποιῶν, αὐθαρεῖ ἀπεκρυ-
σταλλοῦντο· οἱ ἐν τῇ πλατείᾳ θεαταὶ ἐχειροκρότου ἀδια-
κόπως διὰ νὰ θερμάνωσι τὰς παγωμένας χεῖρας τῶν· τὸ δὲ
καφανεῖον τοῦ θεάτρου εἶχε μεταβληθῇ εἰς πρόχειρον νοσο-
κομεῖον, ἐνθα ἱατροὶ καὶ νοσοκόμοι, μισθωθέντες ὑπὸ τοῦ
θιάσου, παρεῖχον τὰς πρώτας βοηθείας, διὰ σικυῶν καὶ
ἀφαιμάξεων, εἰς τοὺς ἀτυχεῖς θεατὰς.»

...

Ἠκούσθη κατὰ τὴν πολυθρόνητον «Ἀλωσιν τῆς Κων-
σταντινουπόλεως» :

— Τώρα θὰ σφαγῇ ὁ Παλαιολόγος ὑπὸ τῶν Τούρκων ;

— Ὅχι· θὰ πεθάνῃ ἀπὸ πνευμονίαν !

...

Τὸ Ἱατροσυνέδριον ἐπέβαλε καθάρσιν εἰς τὰς ἐκ χολεριῶν-
των τόπων προελεύσεις· εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἂν ἀπεφάσιζε
νὰ σφαλίσῃ καὶ τὸ «Θέατρον τῆς Ὀμονοίας», ὅσον καὶ ἂν
δικτείνεται ὁ κ. Ταβουλάρης, ὅτι ὅλα τὰ δράματά του ἔχουν
κάθαρσιν.

...

Τὸ χειμερινὸν θέατρον δὲν ἤρχισεν ἀκομῇ· οὐχ ἦττον
εἰς μερικὰ σαλόνια δίδονται διασκεδαστικαὶ ἐσπερίδες κατὰ
τὰς ὁποίας παίζεται μετ' ἐκτάκτου ἐπιτυχίας, πρωτότυπος
πολιτικὴ κωμωδία : «Οἱ Συνδυασμοί».

...

Τρέμετε, συγγραφεῖς !

Ὁ κ. Παπαλεξανδρῆς διαδίδει urbi et orbi — κ. Κανε-
λίδη — ὅτι προτίθεται «νὰ μιστιγώσῃ διὰ τῆς γνωστῆς κρι-
τικῆς καὶ γραμματικῆς δεινότητός του» ὅλα τὰ διδαχθέντα
κατὰ τὸ ἐφετεινὸν θέρος νέα ἔργα. Ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ φάσ-
μα τοῦ ἀσπλάγχχνως σφαγιασθέντος «Λαγιαρνιοῦ» δὲν θὰ
τοῦ ἐπιτρέψῃ αὐτὴν τὴν ἱεροσυλίαν.

...

Ἡ καυμένη ἡ Ζαμπέττα !

Ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας, ἀνεβλήθησαν οἱ γάμοι τῆς διὰ
τὸ προσεχὲς θέρος.

Ὁ υἱὸς ἡς τυλοῖς

Ὅπου ντόνεσθε — χωρὶς νὰ γδύνεσθε.

Στ' Ἀηδονοπούλου τρέξατε μὲ γοῦστο νὰ ντυθῆτε !
Θὰ βρῆτε 'κεῖ ὑφάσματα ποικίλα καὶ γερά,
Καί, ὅπερ σπουδαιότερον, μὲ λιγιστὸ παρὰ ! ...
Στ' Ἀηδονοπούλου τρέξατε καὶ... θὰ μᾶς θυμηθῆτε.

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΚΕΙΟΝ

Χ. ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΔΟΥ

Αἱ ἐγγραφαὶ τοῦ Λυκείου ἤρξαντο καὶ ἐξακολουθοῦσι καθ'
ἐκάστην ἀπὸ τῆς 8 — 12 καὶ ἀπὸ τῆς 3 — 6 μ. μ. Τὸ
Λύκειον περιλαμβάνει Νηπιαγωγεῖον ἀρρένων καὶ θηλέων,
Δημοτικὸν σχολεῖον, Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ Γυμνασίον
πλήρες. Προσεχῶς θέλομεν γράψῃ ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ θαυ-
μασίου τουτου ἐκπαιδευτηρίου.